

Met een gedegen compliancebeleid kun je een voorsprong hebben

Compliance biedt kansen in een wereld vol sancties

Internationaal ondernemers kunnen anno 2023 niet meer om compliance heen. Met de steeds strengere regelgeving op het gebied van sancties en de toenemende handhaving, is het van cruciaal belang dat bedrijven hun interne complianceprocedures op orde hebben zodat de bedrijfsvoering niet onnodig stil komt te liggen. In dit artikel lichten wij toe waarom de investering in een gedegen compliancebeleid niet ten koste gaat van internationaal zakendoen, maar in de praktijk juist voordelen biedt.

Als reactie op de Russische invasie van Oekraïne heeft de Europese Unie (EU) een ongekend aantal sanctiemaatregelen opgelegd aan Rusland. Als gevolg hiervan hebben veel bedrijven die voorheen zakendeden met Rusland, hun bedrijfsactiviteiten met dit land gestaakt. Voor bedrijven die voor een groot deel afhankelijk waren van de handel met Rusland, heeft dit aanzienlijke (financiële) gevolgen, met in het ergste geval een faillissement.

Meer sanctiemaatregelen

Hoewel minder verstrekkend, heeft de EU naast de sancties tegen Rusland, in 2022 ook de sancties tegen Iran, Syrië, Myanmar, de Democratische Republiek Congo, Noord-Korea en Venezuela uitgebreid en aangescherpt. Deze toename van het aantal sanctiemaatregelen heeft een grote invloed op internationaal opererende bedrijven.

In de praktijk wordt duidelijk dat veel Europese bedrijven terughoudend zijn wanneer het gaat om zakendoen met bedrijven die gevestigd zijn in landen waartegen sancties gelden. De meest

genoemde redenen zijn de snelle verandering van de (vaak ingewikkelde) wet- en regelgeving en angst voor overtredingen of reputatieschade. Ook wordt gezegd dat compliance een dure kostenpost zou zijn, die in veel gevallen niet opweegt tegen de voordelen. Hierdoor maken veel bedrijven de keuze in het geheel geen zaken meer te doen met landen waartegen sancties gelden, terwijl dit in veel gevallen niet nodig hoeft te zijn. Met een duidelijk compliancebeleid en een goede toepassing daarvan, kunnen internationaal opererende bedrijven gerust zakendoen met landen waartegen sancties gelden, zonder overtredingen of reputatieschade te hoeven vrezen. Bovendien geldt dat bedrijven met een gedegen compliancebeleid in de huidige tijd van toenemende regulering en sanctiemaatregelen, juist een voorsprong kunnen hebben op de internationale markt.

Gedegen compliancebeleid

Om een gedegen compliancebeleid vorm te geven, zijn verschillende elementen belangrijk. Hieronder bespreken wij de drie belangrijkste. Allereerst is het van

“Met een duidelijk compliancebeleid en een goede toepassing daarvan, kun je gerust zakendoen met landen waartegen sancties gelden”

Eline Mooring en Oscar Vrijhoef zijn advocaten bij BenninkAmar Advocaten.

belang op de hoogte te zijn van de risico's die handel met een land waartegen sancties gelden met zich meebrengt. Dit betekent dat het belangrijk is kennis te hebben van de sanctiemaatregelen die van kracht zijn tegen een specifiek land. Gelden er bijvoorbeeld alleen maatregelen tegen bepaalde bedrijven en personen, of zijn er ook export- of importbeperkingen?

Ook is het raadzaam bij een transactie onderzoek te doen naar de handelspartner. Door een uitgebreide screening van het bedrijf en de (indirecte) aandeelhouders, kan worden vastgesteld of er sprake is van een gesanctioneerde partij. Ten derde adviseren wij bij het leveren van goederen of diensten altijd te vragen naar het eindgebruik en de eindgebruiker. In veel gevallen is de handelspartner niet de eindgebruiker van de te leveren goederen, maar worden deze doorverkocht. Vraag daarom altijd actief naar de eindgebruiker, om zo te voorkomen dat er indirect zaken wordt gedaan met een gesanctioneerde partij of een gesanctioneerd land.

Voorbeeld: humanitaire crisis Syrië

In de praktijk blijkt dat bedrijven die een gedegen compliancebeleid hebben, een positieve bijdrage kunnen leveren tijdens

een humanitaire crisis. Zo besloot de EU na de verwoestende aardbeving die in februari 2023 plaatsvond in Turkije en Syrië, de sancties tegen het Syrische regime tijdelijk te versoepelen. De sanctiemaatregelen van de EU tegen Syrië bestaan al sinds 2011, als reactie op het onderdruk-

“Vraag altijd naar het eindgebruik en de eindgebruiker”

ken van de Syrische bevolking door het regime onder leiding van Bashar al-Assad. Het sanctieregime bestaat zowel uit economische als financiële sancties. Op de sanctielijst staan Syrische personen en entiteiten, waarvan de tegoeden in de EU zijn bevroren. Europese bedrijven mogen daarnaast geen tegoeden of economische middelen ter beschikking stellen aan deze gesanctioneerde personen en entiteiten, waardoor het in de praktijk niet mogelijk is daarmee zaken te doen.

Vanwege de ernst van de humanitaire crisis in Syrië, die is verergerd als gevolg van de aardbeving, heeft de EU besloten gedurende zes maanden een aanvullende

humanitaire uitzondering te maken. Hierdoor kunnen Europese bedrijven sneller en gemakkelijker humanitaire hulpgoederen leveren. Toch volgt uit diverse nieuwsberichten dat de levering van hulpgoederen moeizaam op gang komt; onder andere vanwege de gecompliceerde sanctiewetgeving. Bedrijven die hun compliance niet op orde hebben, maar wel humanitaire goederen aan Syrië willen leveren, moeten ad hoc beoordelen of de levering daarvan onder de uitzondering valt. Dat is vaak een ingewikkelde, tijdrovende en kostbare investering, waardoor bedrijven besluiten af te zien van dergelijke leveringen.

Niet ten koste van

Met een gedegen compliancebeleid is het voor internationaal opererende bedrijven mogelijk snel een beslissing te nemen over een bepaalde handelstransactie, zodat geen onnodige tijd verloren gaat. Een goed compliancebeleid biedt daarmee een meerwaarde en gaat daarmee niet ten koste van internationaal zakendoen. Compliance leidt in veel gevallen juist tot kansen. Het gaat er dus niet om of bedrijven compliance kunnen vermijden, maar hoe ze daarmee op de meest efficiënte manier kunnen omgaan. ●●●